

ELi rändepoliitika põhisuunad

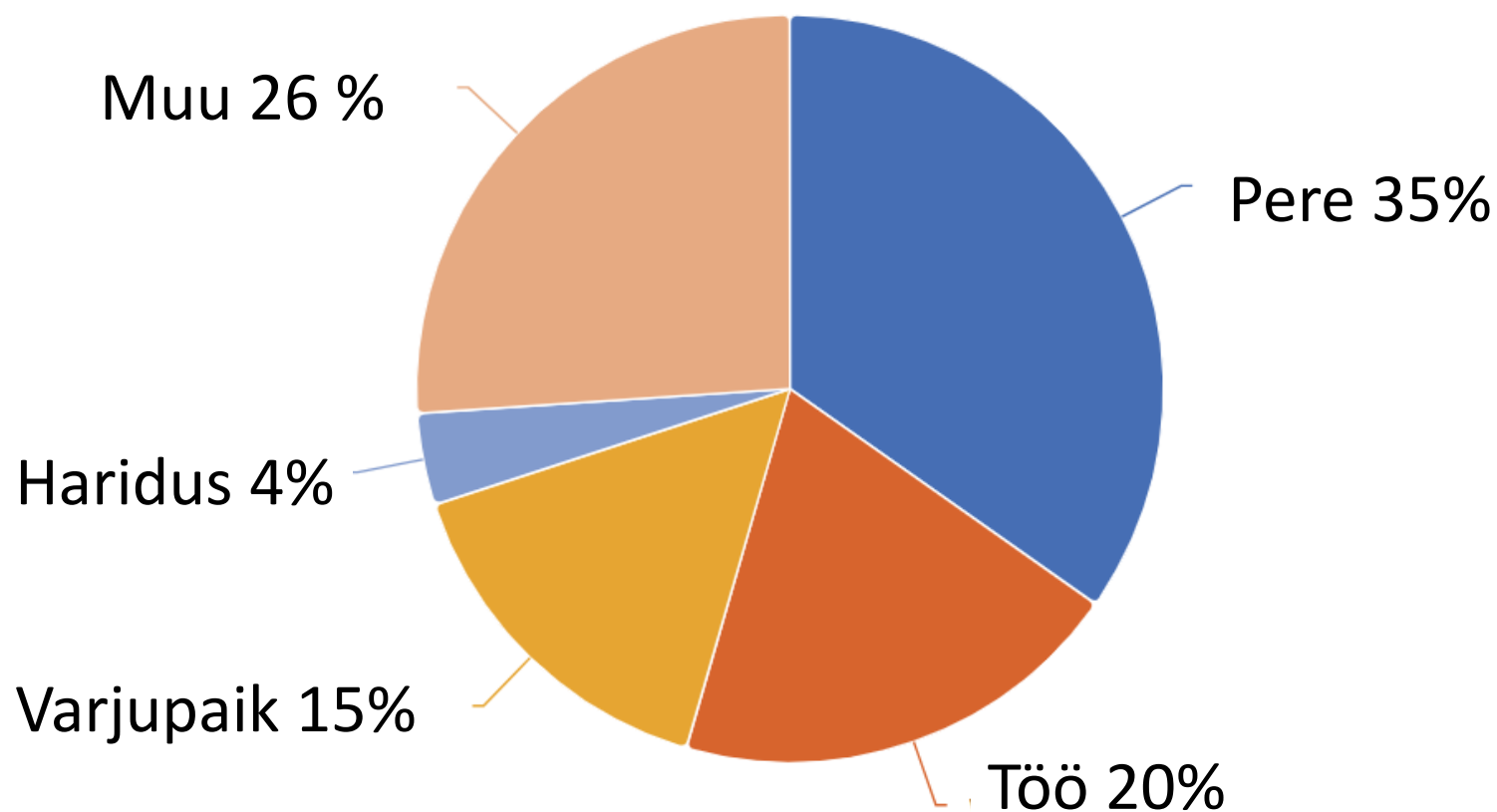
Ave Schank-Lukas
Euroopa Komisjoni Eesti esinduse juhi
kohusetäitja

#MigrationEU

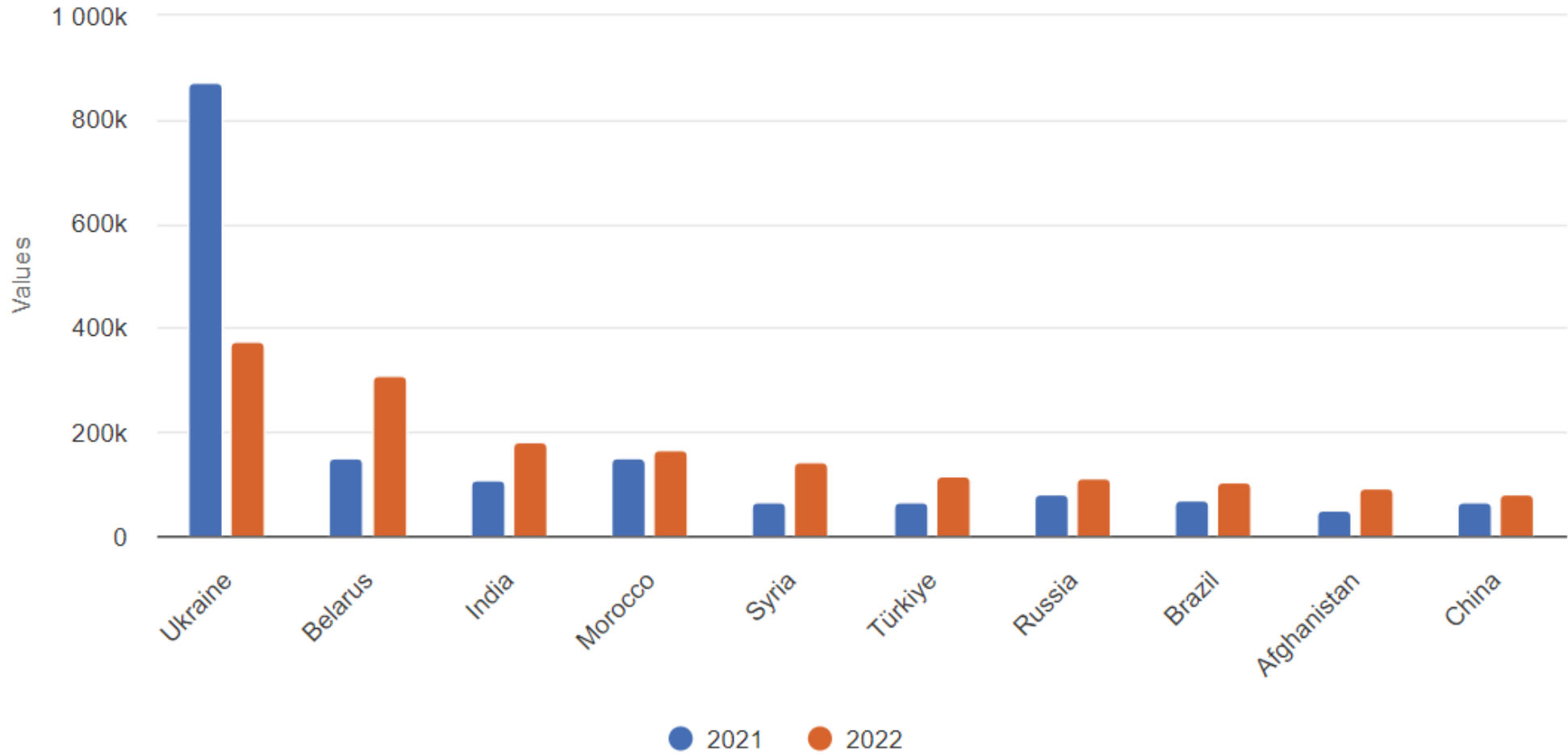
Ränne Euroopa Liitu

- ELi 447 miljonilisest elanikkonnast on kolmandate riikide kodanikke 5,3% (23,8 mln) ning väljaspool ELi sündinuid 8,5% (38 mln).

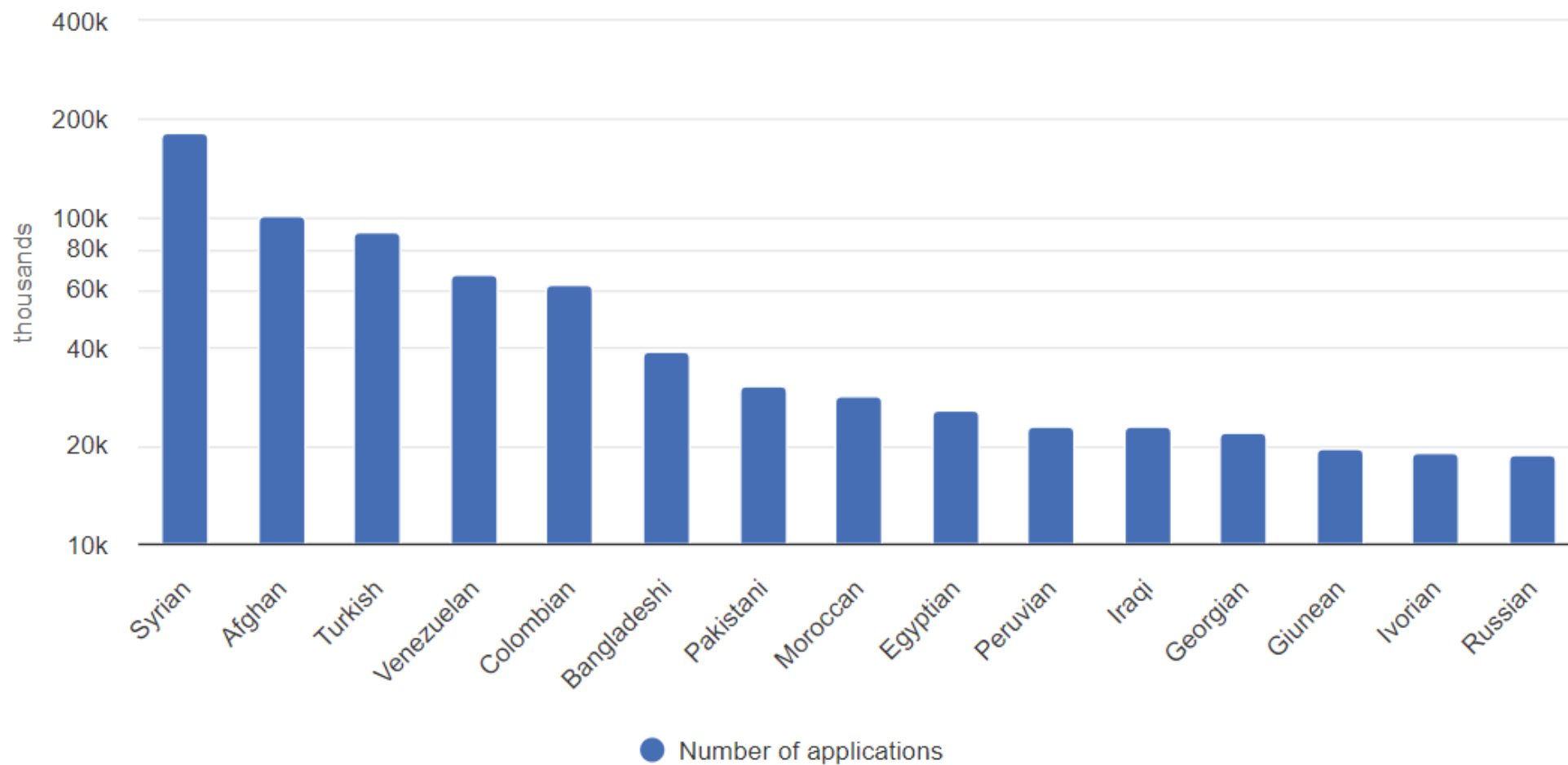
2022. a elamislubade põhjused:

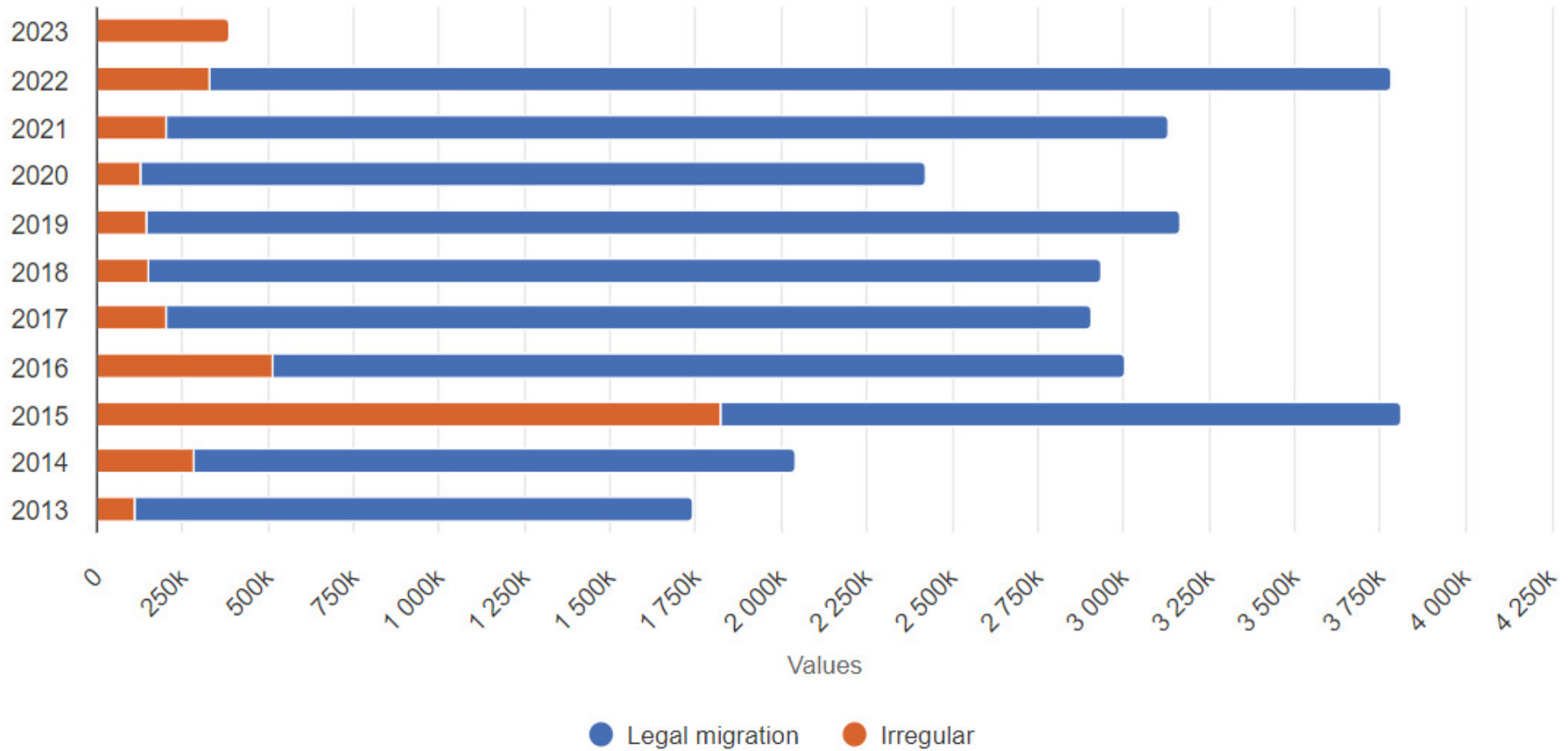
Esmased elamisload ELis 2021-2022

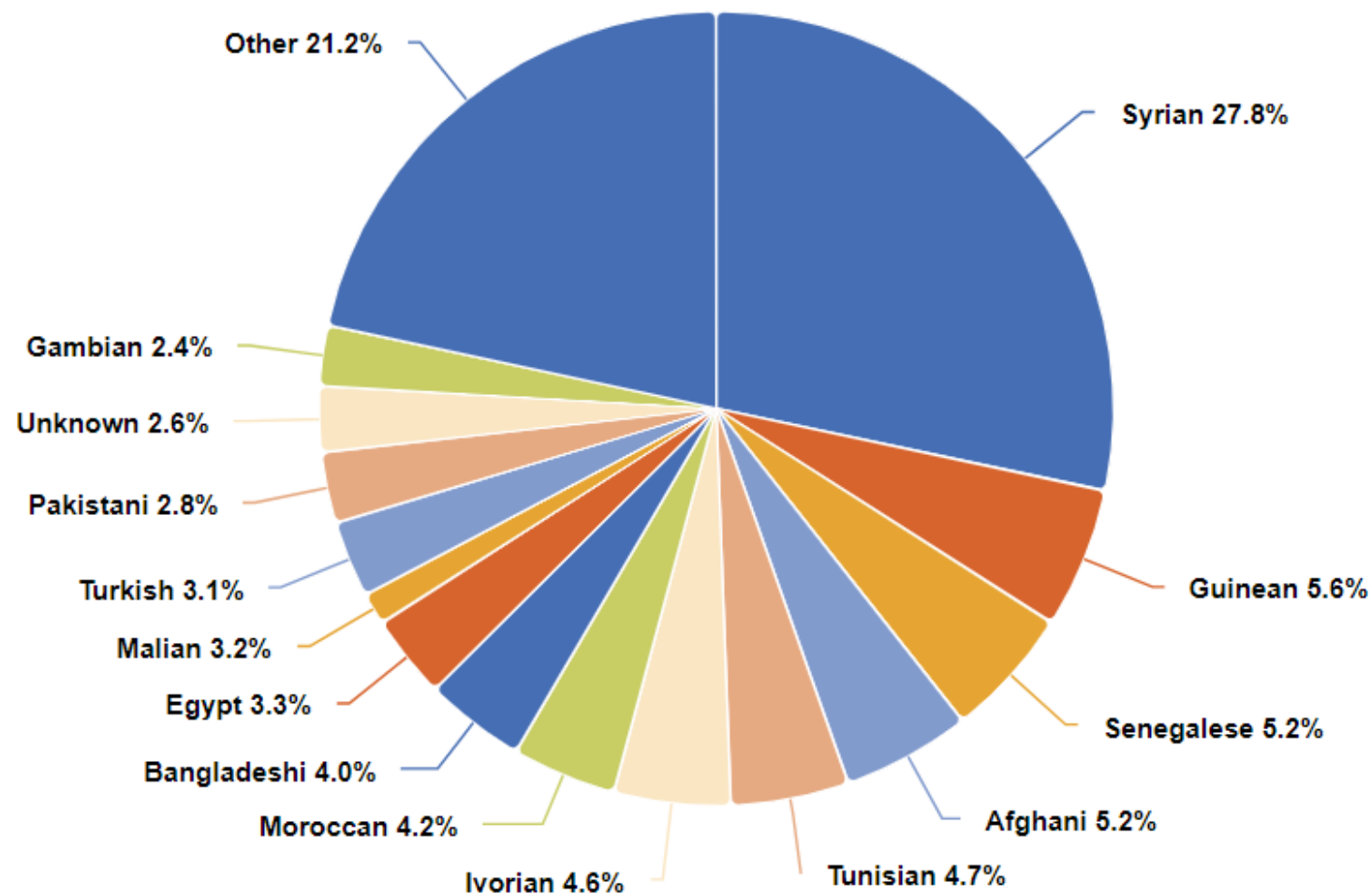
Esmased varjupaigataotlused ELis 2022

Seaduslik vs ebaseaduslik ränne ELi

Ebaseaduslik ränne ELi, 2023

Olukord aastal 2022

võrreldes aastaga 2021

~4
mln

AJUTISE KAITSEGA
ukrainlast

~3
mln

SEADUSLIK
RÄNNE

330 000
+64%

EBASEADUSLIKUD PIIRIÜLETUSED

924 000
+46%

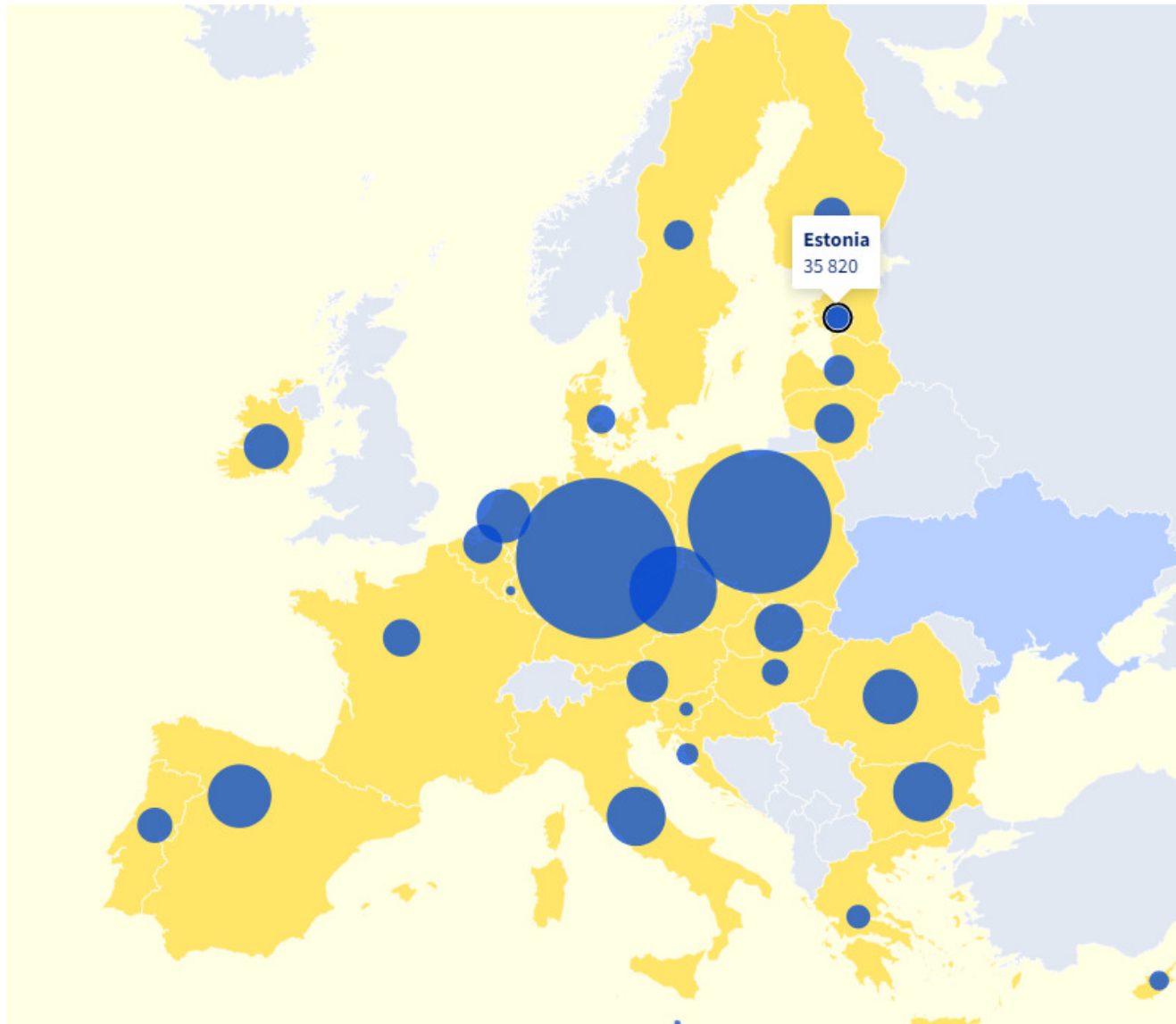
VARJUPAIGA TAOTLUSED

ELi solidaarsus Ukrainaga

- Suurim rändekriis alates II maailmasõjast
- ELi üksmeelne vastus
- Pretsedenditult kiiresti ja ühiselt rakendatud ajutise kaitse direktiiv
- ELi, liikmesriikide ja teiste organisatsioonide koostöö põgenike toetamisel
- Majanduslik toetus:
 - 58 mlrd majanduse vastupanuvõime tagamiseks
 - 44 mlrd sõjaline abi
 - 17 mlrd liikmesriikide abi põgenike vastuvõtuks
 - 50 mlrd Ukraina rahastu 2024-27

ELI solidaarsus Ukrainaga

Seaduslik ränne

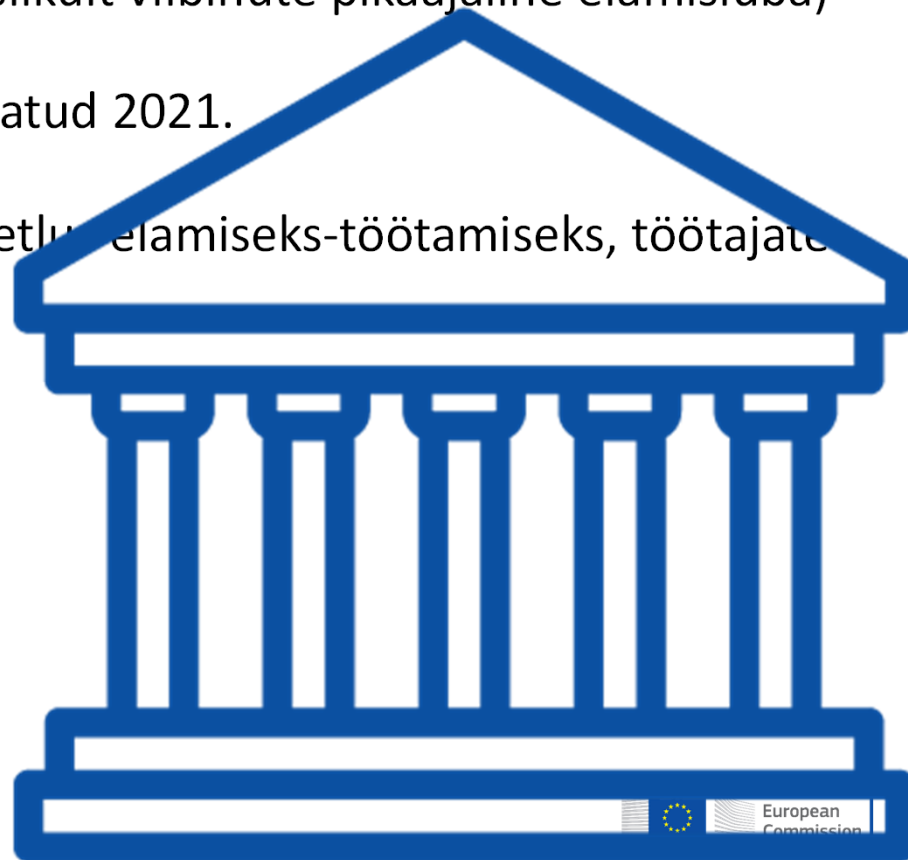
- Rändepoliitika on keerukas. Liikmesriikide/ELi vahel **jagatud pädevus**
- Rändepoliitika õiguslikuks aluseks on **ELi direktiivid**
- Ühised reeglid katavad **vastuvõtmist, õigusi ja liikumist**
- Liikmesriigid saavad seada **arvulise piiri** kolmandatest riikidest pärit kodanike vastuvõtmiseks

ELi pädevused rändes aitavad:

- ühtlustada rändetingimusi ja protseduure liikmesriikide vahel
- tagada inimõigusi
- toetavad oskustööjõu mobiilsust

Seadusliku rände õiguslik alus - 7 direktiivi

- **Perekonna taasühinemine**, 2003 (õiguslikult ELis viibivate perede taasühinemine)
- **Pikaajaline elanik**, 2003, uuendus ettepanek 2022 (õiguslikult viibinute pikaajaline elamisluba)
- Kõrgelt kvalifitseeritud töö („**sinine kaart**“), 2009, uuendatud 2021.
- **Ühtne luba**, 2011, uuendus ettepanek 2022 (ühtne menetlus elamiseks-töötamiseks, töötajate õigused)
- **Hooaja töölised** (2014)
- **Ettevõtja siseselt üleviidud töötaja** (2014)
- **Õpilased, uurijad, praktikandid, vabatahtlikud** (2016)

Uus rände- ja varjupaigalepe

- **2015-2016. a rändekriis** tõi esile vajaduse reformida ELi varjupaiganorme (nn. Dublini süsteemi)
- **Uue rände- ja varjupaigaleppe** ettepanek Euroopa Komisjonilt (2020. a) võeti vastu **2024. a kevadel**
- Leppe alla kuuluvad õigusaktid jõustuvad 11. juunil 2024 ja neid hakatakse **kohaldama 2026. aasta juunis.**
- Euroopa Komisjon esitas eeskirjade elluviimiseks leppe rakenduskaava. **2024. a lõpuks kõigi ELi liikmesriikide riiklikud rakendusavad:** konkreetsete sammud õigusaktide rakendamiseks.

Leppe peamised õigusaktid (1)

- **Taustakontrolli määrus** (ühtsed eeskirjad ELi saabuvate kolmandate riikide kodanike tuvastamiseks Schengeni julgeolekuks)
- **Eurodaci määrus** (sõrmejälgede andmebaas piiriületuste jälgimiseks)
- **Varjupaigamenetluse määrus** (efektiivsem varjupaiga-, tagasisaatmis- ja piirimenetlused)
- **Varjupaiga- ja rändehalduse määrus** (1. solidaarsusmehhanism, millega paigutatakse teatud arv migrante rändesurve all olevatest piiririikidest teistesse ELi liikmesmaadesse. Selmet võib panustada ka rahalise või muu abiga (nt. personal). 2. varjupaigataotluste süsteemi tõhustamine ning teisese rände tõkestamine)

Leppe peamised õigusaktid (2)

- **Kriisi- ja vääramatu jõu olukordi käsitlev määrus** (toimetulek kriisiolukordadega, nt rändajate ärakasutamise juhud)
- **Miinimumnõuete määrusega** (rahvusvahelise kaitse andmise kriteeriumite ja õiguste reeglite ühtlustamine)
- **Vastuvõtu tingimuste direktiiv** (varjupaigataotlejatele antava abi miinimumnõuded)
- **Ümberasustamise ja humanitaarsetel põhjustel vastuvõtmise raamistiku määrus** (kaitset vajavate inimeste seaduslikud võimalused ELi jõudmiseks; rahvusvahelised partnerlused kolmandate riikidega, kus on palju pagulasi)

Euroopa Komisjoni prioriteetidid 2024-2029

- Uue rändeleppe rakendamine
- Euroopa rände ja varjupaiga strateegia
- Uus lähenemine tagasi-saatmistele kolmandatesse riikidesse
- Strateegilised suhted rände ja julgeoleku probleemide lahendamiseks
- Europoli tugevdamine

ELi rahaline toetus integratsioonile

EU funds supporting integration, 2021-2027

